

¹⁷⁸
Namn: CARLSSON, SUND, OUSTAF, LUDVIG Grad: Dist. Korp.

Bostad: *Holmsborg, Box 42, Söggelund* Socken: *H. Halm*

Född: 1852 5/5 Tjänstgjort vid: I. 10 reg: te 1. komp. med n:r 24.

Kom i tjänst: 1873 10/9 Erhöll avsked: 1903 10/9 Tjänstear: 30.

I tjänsten ådragen skada:

Erhöll svärdsmedalj: 1902 21/1, Svärdspension (15: -)

Underhåll åtnjutes från: 1903 1/10 Underhållsbrevets dag: 1903 13/10

Underhållsbelopp

enl. underhållsbrev		efter uppflyttning den 1/6 1919 1/1 1919	
Pension	Korprals ell. vicekorprals tillägg	Pension	Korprals ell. vicekorprals tillägg
61 -	24 -	200 -	60 -
Tillägg SFS 283/1924		50 -	

Anteckningar:

Börd 30/12 1941



Några medlemmar av soldatfamiljen Sund på Gersnäs rote.

Stående från vänster sonen Harald, dottern Dorotea och korpral Sund.
Sittande soldathustrun Brita Sofia jämte barnbarn.

Korpral Sund är enligt en uppgift född i Husby-Oppunda socken och enligt en annan i Halla socken, båda uppgifterna med samma datum - 5/5 1852.
Hustrun Brita Sofia Gustafsdotter var född i Helgesta den 16/5 1853.

Uppgifter enl. Husförhörlängden:

Soldat: Korpral Gustaf Ludvig Carlsson Sund

Född: 5/5 1852 i Halla

Död: i Baggetorp 30/12 1941.

Infl. till Malm från Vrena 1887. Utf. till W. Vingåker år 1939

Hustru: Brita Sofia Gustafsson

Född: 16/5 1853 i Helgesta.

Död: 1934

Infl. till Malm från Vrena 1887. Utf.

Vigda: 19/10 1873

Barn: Gustaf född 21/12 1873

i Vrena

Ernst " ? 1874

Elin Sofia född 17/7 1875

" till USA 2/4 1890.

Hulda Carolina född 24/9 1876

Mats Ludvig " 15/1 1879

Erlend Valfrid " 12/10 1880

Henning Gerhard " 23/9 1883

odöpt

John David " 21/3 1886

Signe Olivia " 28/5 1888

i Malm

Ruth Dorotea " 26/2 1891

Harald Leander " 8/11 1893

Not:

Uppgifter enl. CM-rullen:

Antagen: 6/11 1873 : Avsked: 10/9 1903

Transport från roten nr. 51 Stensund i Vrena 1887

År 1881 v. korpral, 1896 korpral, svärdsman 10/2 1902.

Enl. uppgift av Ingeborg Andersson i Wingåker skulle han också blivit befördrad till distinctionskorpral.

Korpral G.L. Sund var son till soldaten Carl Gustaf Hag i Halla socken, och hans mors namn var Eva Stina Spångberg. (Möjligen soldat dotter) År 1869 tar Gustaf Ludvig drängplats på en gård under Stäringe godset, i Årdala socken. År 1871 återfinns han i Husby Oppunda nu som kvarndräng på Vallby kvarn. Han gifter sig år 1873 med pigan Britta Sofia Gustafsson, och samma år tar han anställning som soldat för roten nr. 51 Stensund i Vrena, och erhåller därmed soldatnamnet "Sund".

Här tjänar han i 14 år, och befordras till v. korpral år 1881. År 1887 får han transport till Gersnäs rote nr. 24 i St. Malms socken, befordras till korpral år 1896, och erhåller svärdsmedaljen den 10/2 1902, får avsked med pension den 10/9 1903, efter 31 års tjänst.

Liksom flera andra soldater berördes Lund av den frireligiösa väckelse rörelsen. Han blev baptist i början av 1880-talet, vilket framgår av, att de av hans barn vilka äro födda 1883 och senare äro noterade som odöpta i hus-

för hörslängden.

När Sund kom till St. Malm gick han in som medlem i Katrineholms Baptistförsamling, vilken bildades 1879. Han var inte ensam soldat i församlingen. Där fanns Gustaf Fredrik Lang på nr. 7, Johan Fredrik Lind på nr. 8, Per Gustaf Lund på nr. 13 och Per Fredrik Modig på nr. 20. Alla kompanikamrater till Sund. Carl Erik Hjort med hustru på nr. 3 vilka också voro Baptister, reste till Amerika tydligen utan att han begärde avsked från regementet, ty i General Mönsterrullan för år 1883 kan läsas, att Hjort "är avförd som rymd den 19/7 1882." I husförhörslängden finns inget nämnt om rymning, utan bara en vanlig notering om att Hjort med hustru avflyttat till Amerika. En annan soldat som var baptist var korpralen K.E. Karlsson på Siggetorps rote nr. 300. Han var under många år församlingens sekreterare.

Lang, Lund, Lind och Hjort hörde till församlingens pionjärer. När de första förföljelserna, från kyrkan och godsägarna, sattes in mot frikyrkorörelsen, var det dessa soldater som upplåto sina torp för församlingens sammankomster. En banvakt, Sven Jönsson, vid Duveholm, i vars stuga baptistförsamlingen bildades år 1879, blev vid flera tillfällen kallad till förhör inför järnvägsbefälet med anledning av att han upplät sin stuga till frireligiösa möten. Men järnvägsbefälet hade ingen framgång med sin aktion. Att något liknande skulle ha drabbat soldaterna finnes vad jag vet inget belägg för.

Det kan nämnas att det var kaptenen Fredrik von Post på St. Djulö som vid en kyrkorådstämma i St. Malm, först påtalade, att personer på gårdar och torp under Djulögodset "uppträtt med s.k. föredrag i andeliga ämnen på ett sätt som framkallat okyrklighet och oro i hittills fredliga hem och boningar." Han yrkade på ett ingripande från kyrkorådets sida, vilket också bifölls. Men så småningom ändrade herrskapen på St. Djulö och Duveholm sin inställning till väckelserörelsen. Och när baptistförsamlingen år 1882 byggde ett kapell i Katrineholm så bidrog Maria v. Post och hennes mor generälskan Augusta de Bodisco, fru och svärmor till kaptenen Alexander v. Post, med penninggåvor. Alexander var son till Fredrik v. Post. Herrskapet på Duveholm bidrog med pengar till predikantlöner.

Vad var det som drev fram väckelserörelsen? Jo, enligt mångas åsikt var det statskyrkans och dess prästers, samt adels hårda tryck, religiöst och ekonomiskt, på allmogen, som gjorde att de frön som såddes av den frireligiösa rörelsen föll i god jord. Man hävdade inom rörelsen, att varje människa hade rätt att ha de åsikter och uppfattningar man själv kommit fram till, och att även ge uttryck för dem och sprida dem. Den fulla religionsfriheten var besläktad med tanke och yttrandefrihet, individens värde och mänskliga rättigheter. Det var också väckelserörelsens folk som tog upp kampen mot rusdryckerna, vid en tid då det knappast var någon överdrift att påstå att folket till stor del var mer eller mindre alkoholiserat. Denna förkunnelse gjorde intryck på folket, och trots kyrkans motstånd så ökade den frireligiösa rörelsen i omfattning. Ofta var det kvinnorna som tog initiativet. Sålunda var soldathustrun Hedda Lund i Roteringsstugan en tid föreståndare för baptisternas söndagsskola i St. Malm, och i soldattorpet nr. 20 var det Modigs hustru Charlotta som tog ställning och lät döpa sig den 30/10 1882 i Värmbolssjön.

Korpral Sunds insats bland baptisterna i Katrineholm var bl.a. som söndagskolärare, men den största tjänsten gjorde han nog församlingen genom att under många år skjutsa dess predikanter under predikoturerna till grannsocknarna. Sund höll nämligen häst på torpet, och vid sidan av sin tjänst idkade han åkerirörelse, en rörelse som utökades efter hans pensionering då han anskaffade ytterligare en häst. Han utförde körslor bl.a. åt SJ i Katrineholm. I hans hage den s.k. "Sunds hage" samlades Katrineholmarna under många år till religiösa och politiska sammankomster. I hagen låg den bergknalle vilken gick under namnet "Himlabacken" där vintertid Sunds barn och andra barn i trakten plägade åka skinnkälke. För att inte allt för hårt slita på sina kläder hade barnen order att åka på grannriskvistar.



A. F. Lagerstedt, G. L. Sund, P. A. Andersson.

Före bilarnas tid,
 då man åkte efter
 häst, skjutsade des-
 sa bröder församlin-
 gens predikanter till
 utposterna o. grann-
 församlingarna un-
 der många år. Det
 blev en dryg dag att
 åka t. ex. till Björk-
 vik eller Österåker
 och hem igen. Då
 kunde man ha tid
 att beundra naturen
 under vägen.

K. Th. Vecksell
 har också tjänat åt-
 skilligt som »försam-
 lingens kusk».

Vid sitt avsked från regementet erhöll Sund besittningsrätten till tor-
 pet intill döddagar. När hustrun avled år 1934 blev det nödvändigt för
 den nu 82-åriga korpralen att flytta till sin dotter-dotter Ingeborg
 Andersson i Baggetorp. Som liten flicka blev Ingeborg, i början av 1900-
 talet, föräldralös. Hennes morfar och mormor tog hand om henne, och hon
 växte upp på soldattorpet.

År 1939 brann torpet ned, varvid mycket av Sunds tillhörigheter förstör-
 des, bl.a. ett foto-montage på de flesta St. Malms soldater från hans tid.
 Hos sin dotter-dotter levde Sund till sin död den 30/12 1941. Svärdsmedal-
 jen, vilken räddats undan branden, fick Sund med sig i graven.

Katrineholm i mars 1984.

K. Hult.

Uppgiftslämnare: Ingeborg Andersson, Fabriksg. 12 A Vingåker.

Övriga Källor: Husförhörslängder från St. Malms socken.

Kyrkorådets protokoll från St. Malm, 17 augusti 1870.

General Mönsterrulla, Södermanlands Regemente år 1883.

Baptistförsamlingen i Katrineholm, 40-års skrift.

- " -

- " -

äldsta medlemsmatrikeln.

Fanjunkare Evert Wahlberg, Strängnäs, Datablad.

KK 2/12-89

KK för 50 år sedan

Lördag 2 december 1939

87-åring nära att bli innebränd i Katrineholm

Ett par brandmäns rådiga ingripande räddade i natt en gammal Katrineholmsbo, 87-årige förre distinktionskorpralen Gustav Ludvig Karlsson Sund, från att bli innebränd i sin stuga, Gersnäs soldattorp, beläget på Ericssbergs mark i den sk Sunds hage strax norr om Stensättersgatan i Bryggargatans förlängning.

Branden upptäcktes omkring kl 12.15 av banktjänstemannen Ture Engqvist, som slog brandalarm från brandskåpet på huset Bondegatan 45. De båda brandmännen Herman Virström och Curt Blomberg, som båda är bosatta i fastigheten Bryggargatan 16, strax intill brandplatsen, begåvo sig vid larmsignalen direkt från sina bostäder till den brinnande stugan och lyckades därigenom rädda den gamles liv.

När de kommo fram stod förstugan på husets framsida i lju-san låga. En av dem slog sönder köksfönstret på västra gaveln och tog sig in i köket, och den andre praktiserade sig genom fönstret in i det ena av de två små rummen på stugans andra sida. Där inne påträffades den gamle, som låg avklädd och halvt medvetslös över ett bord vid fönstret. Han hade känt röklukten och gått upp för att ta reda på varifrån elden kom. Han hade gått ut i köket och då han därifrån öppnat dörren till förstugan hade han mött elden, varvid han fått hår och skägg svedda samt lätta brandskador i ansiktet. Brandmännen lyckades nu snabbt få ut honom genom fönstret, varefter en bil tillkallades och han fördes till Kullbergsska sjukhuset. Där kvarligger han även i dag, ehuru det inte är någon fara med honom.

Stugans mittparti, där förstugan är belägen, blev svårt eldhär-jat och taket överallt genombränt. I övrigt hade elden härjat i alla rum och förstört det mesta av bohaget. Efter branden stå emellertid timmerväggarna kvar. Stugan var inte elektrifierad. Det egendomliga är att elden tydligen börjat i förstugan och så-lunda knappast kan sättas i samband med någon bristfällig rök-gång e d.